

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
 Кафедра фінансів**

СИЛАБУС

ПОВЕДІНКОВІ ФІНАНСИ / BEHAVIORAL FINANCE

Інформація про викладача	
Викладач	Прутська Олена
Науковий ступінь	Доктор економічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри фінансів
Адреса кафедри	м.Вінниця, вул.Театральна, 21, каб.18
Контактний телефон	+380677884765
E-mail:	o.prutaska@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	Доступна за посиланням: http:// m.vtei.edu.ua/course/view.php?id
Інформація про освітній компонент	
Статус компоненту	Вибірковий
Освітній ступінь	Магістр
Навчальний рік	2025/2026
Анотація курсу	Важливою ланкою фінансової системи є поведінкові фінанси, які поки тільки починають досліджуватися у провідних країнах світу. Наголос у них робиться на врахуванні економічних інтересів окремих людей та груп при здійсненні фінансових трансакцій, які досить часто є ірраціональними та залежать від особливостей поведінки окремої людини в конкретній ситуації. Значна увага при цьому приділена аналізу теорії підштовхування, яка зараз починає використовуватися у провідних країнах світу з метою корегування ірраціональної поведінки суб'єктів фінансового ринку. Ці та інші питання розкриваються в даному вибіркового курсі. Вивчення дисципліни «Поведінкові фінанси» забезпечує формування у студента здатності приймати обґрунтовані рішення у процесі міжособистісної взаємодії й оцінювати ефективність проектів з урахуванням фактору невизначеності
Мова викладання	Українська
Результати навчання	Оцінювати ефективність варіантів управлінських рішень з урахуванням фактору невизначеності та використовувати управлінські інструменти для вирішення практичних завдань суб'єктів господарювання. Ідентифікувати потенційні ризики ірраціональної економічної поведінки, враховувати можливі когнітивні помилки в процесі ухвалення фінансових рішень. Уникати системних помилок в процесі ухвалення фінансових рішень на основі врахування особливостей економічної поведінки в мінливих умовах зовнішнього середовища. Чітко виражати свої думки, мати свій погляд на проблему та

вміння відстоювати свою позицію щодо напрямів удосконалення використання поведінкових фінансів в Україні в сучасних умовах.

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	Бальна оцінка	
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття			самостійна робота студентів
Тема 1. Теоретичні засади економічної поведінки	12	2	2	8	В, УД, Д, Т	5
Тема 2. Ірраціональна економічна поведінка	12	2	2	8	В, УД, Д, Т	5
Тема 3. Виникнення та розвиток вчення про поведінкові фінанси	23	4	4	15	В, УД, Т, РПЗ, Д, П	10
Тема 4. Зміст та теорії поведінкових фінансів	23	4	4	15	В, УД, Д, П, Т, РПЗ	10
Тема 5. Теорія когнітивної помилки	23	4	4	15	В, УД, Д, П, РПЗ, Т,	10
Тема 6. Типи податкових девіацій і податковий контроль	12	2	2	8	В, УД, Т, Д	5
Тема 7. Системні помилки в процесі ухвалення фінансових рішень	12	2	2	8	В, УД, Д, Т	5
Тема 8. Поведінкові теорії споживача	23	4	4	15	В, Д, П, Р, РПЗ	10
Тема 9. Поведінкові фінансові рішення домогосподарств	12	2	2	8	В, УД, Д, Т	5
Тема 10. Поведінкові фінанси і фінансовий ринок	12	2	2	8	В, УД, Т, Д	5
Індивідуальне завдання	16			16	ІЗ	30
Разом	180/6	28	28	124		100

Підсумковий контроль-екзамен

Поточний контроль / критерії оцінювання

Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах:
 В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал.
 РПЗ – розв’язання практичних завдань – 3 бали.
 УД – участь у дискусії – 1 бал.
 Т – тестування – 1 бал.
 Р – реферат – 2 бали.
 Д – доповідь – 2 бали.

	<p>П – презентація – 2 бали.</p> <p>ІЗ – індивідуальні завдання – 15 балів (виконання аналітичного завдання/ розробка проєкту/ участь у наукових заходах).</p> <p>Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.</p>
Основні літературні та інформаційні джерела	<p>1. Карлін М. І. Поведінкові фінанси: методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для магістрів денної та заочної форми навчання спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 36 с.</p> <p>2. Нікіфоров П. О., Марич М. Г. Поведінкові фінанси : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. 2022. 144 с.</p> <p>3. Талеб Н. Н. Обдурені випадковістю. Незрима роль шансу в житті і бізнесу. Київ: Наш формат, 2020. 360 с.</p> <p>4. Талер Р. Поведінкова економіка. Чому люди діють ірраціонально і як отримати з цього вигоду. 3-тє видання. Пер. з англ. С. Крикунової. Київ: Наш формат, 2022. 464 с.</p> <p>5. Талер Р. Поведінкова економіка. Як емоції впливають на економічні рішення. Київ: Наш формат, 2019. 280 с.</p> <p>6. Ушакова Н.Г., Кулініч О. А., Помінова І. І. Інституалізація поведінкового регулювання: зарубіжний досвід. <i>Бізнес-інформ</i>. 2020. № 9. С. 37-43.</p>
Політика освітнього компонента	
Організація навчання	Відповідно до <u>Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти</u>
Відпрацювання пропусків занять	<p>У разі пропуску лекції здобувач може самостійно опрацювати навчальний матеріал за лекцією, скласти словник термінів, підготувати конспект лекції, скласти схему основних понять, виконати завдання, які були запропоновані викладачем на лекції.</p> <p>У разі пропуску практичного заняття здобувач має самостійно виконати практичне завдання, а потім захистити його перед викладачем.</p> <p>Відпрацювання пропусків занять є обов'язковим для всіх здобувачів, незалежно від джерел фінансування навчання.</p>
Допуск до підсумкового контролю	<p>Підсумковий контроль – екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів.</p> <p>Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену.</p> <p>Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).</p>
Академічна доброчесність	Для забезпечення академічної доброчесності здобувачам необхідно дотримуватися Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками і здобувачами вищої освіти.
Інші складові політики компоненту	Основні принципи проведення практичних занять освітнього компоненту «Поведінкові фінанси» - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути

<p>виконані у встановлений термін.</p> <p>Різні моделі роботи на практичних заняттях (індивідуальна, в парах, в мікрогрупах, групах) над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді.</p> <p>Освітній компонент «Поведінкові фінанси» передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання.</p> <p>Протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять та виступити з презентацією чи інформуванням додатково (оцінюється окремо).</p>
--

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 21 від 23.12.2024

Науково-педагогічний працівник

Олена ПРУТСЬКА

Завідувач кафедри

Інна ГНИДЮК